

omnium quæ in sese vicissim mutantur una est materia: & si subiectum unum sit, alteratio esse solet.

ANT.

Necesse est autem & his generationem esse aliud dicere præter alterationem. impossibile tamen est fm ea, quæ ab eis dicitur. Hoc autem, quod recte dicimur, facile est videre, quemadmodum enim videmus, quiescente substantia, in ea transmutationem fieri fm magnitudinem, quæ vocatur augmentatio & diminutio, sic & alterationem. sed tñ, ex quibus dicunt, plura principia facientes vno, impossibile est alterari. passiones enim fm quas hoc dicimus contingere, dicitur elementorum sunt. dico autem, puta calidum & frigidum, humidum & siccum, album & nigrum, durum & molle, & aliorum vñ quodq; vt inquit Emp. Solem album videri, & calidum, Imbrem autem in omnibus frigidum, nigrum, & nebulosum. simili ter autem determinauit de reliquis. Quapropter, si non est possibile ex igne fieri aquam, neq; ex aqua terram, neq; ex albo nigrum erit aliquid, neq; durum ex molli. eadem enim ratio & de alijs. hoc autem erat alteratio. Amplius autem & manifestum: quoniam vnā semper contrarijs supponere oportet materiam, siue transmutetur fm locum, siue fm augmentationem & diminutionem, siue fm alterationem. Amplius autem similiter necesse est esse hoc & fm alterationem. si n. alteratio est, & subiectum vnum elementum, & vna omnium materia habentium adinuicem transmutationem: & si subiectum vnum est, alteratio est.

Vnā semper contrarijs supponere oportet materiam.

T. c. 11.

Improbatur ea quæ dicta sunt quantum ad ponentes plura principia. Nam fm ponentes vnum principium ex necessitate concluditur propositum, supposita sua radice. Circa hæc ergo duo facit, primo obijcit cõter contra oēs, secundo specialiter contra Emp. ibi {Emp. quidem igit.} Circa primum duo facit. Primum proponit quod intendit. Dicit ergo, qd his, qd ponunt multa principia, necesse est dicere qd generatio sit aliud pter alterationem, vt dictum est: sed tñ hoc est impossibile subsistere fm ea qd ab eis dicuntur, quod facile potest videri ex his quæ sequuntur, secundo ibi {Quæadmodum.} Manifestat propositum duabus rationibus. Circa quas primam proponit quandam similitudinem dicens, qd sicut videmus, quod substantia quiescente, i. per manente, accidit in ea transmutatio fm magnitudinem, quæ nominatur augmentatio & diminutio, ita necesse est de alteratione fm qualitatem. Nam sicut quantitas fundatur in substantia, ita & qualitas: sed impossibile est p hunc modum fieri alterationem fm ea, quæ ponunt ab his, qd sunt facientes plura principia, dicitur, n. qd passiones, i. passibiles qualitates, fm quas dicitur hoc contingere, i. alterari, vt patet ex Septimo Phys. sunt dicitur propria elementorum, s. calidum, frigidum, album & nigrum, siccum & humidum, molle & durum, & alia hmoi, sicut Emp. dixit, qd Sol, i. ignis (ponebant enim Solem igneæ naturæ: vt enim esse albus & calidus, imber vero, i. aqua, vt in omnibus esse niger, frigidus, & nebulosus: sicut patet ex ipsa obscuracione aeris, quæ fit p imbres, & similiter determinabatur de reliquis passionibus attribuentes eas elementis. Dicebant autem, quod non erat possibile ex igne fieri aquam, aut ex aqua terram, vel quocunq; modo vnum elementum conuerteretur in aliud. Non enim ponebant hmoi elementa composita ex materia & forma, vt sic posset ex vno corrupto aliud generari: sed ponebant esse primas materias, quæ non resoluerentur in

Secdm anti. vñ elemētū non potest ex alio fieri: & quæ eorum ratio.

Aliquod primum subiectum: oportet autem oēs, quod in aliud conuerteritur, resolui in aliquod subiectum primum: impossibile est autem propria accidentia inueniri nisi in proprijs subiectis, vnde, si calidum est proprium accidens ignis, frigidum aquæ, impossibile est calidum esse nisi in igne, frigidum nisi in aqua, & sic de alijs. Si ergo ex aqua non potest fieri ignis, neq; ex vno elemento aliud, conseq; quæ est, qd nec possit aliquid ex albo fieri nigrum, vel ex molli durum. & eadem ratio est de hmoi alijs qualitibus. Cum ergo alteratio non contingat nisi fm variationem dicitur qualitatum circa idē subiectum, conseq; quæ est, qd nulla erit alteratio, & ita nihil est quod ponitur dicitur inter alterationem & generationem. Secundam rationem ponit, ibi {Amplius autem manifestum.} Et dicit qd necesse est supponere vnam naturam contrarijs, quæ sunt termini motus: in quolibet, si siue transmutet aliquid fm locum, siue fm augmentum et diminutionem, et si necesse est hoc esse in alteratione, vt si alteratio est, sit vnum subiectum, & vna materia omnium habentium hmoi transmutationem adinuicem: & si est vnum subiectum eorum, fm quæ attendit alteratio, sequitur et qd sit alteratio. Quia igit p dicitur Philosophi non ponitur vnum subiectum oium qualitatum, fm quæ attendit alteratio sed plura, non possunt ponere alterationes & generationes. Distert autem hæc ratio a priori, nam ista assignat vñ causam mediam, quod assumebatur in prima ratione. Deinde eam dicit,

Empedocles igitur, & hinc quæ apparent, & ipse sibi contraria dicere videtur. Nam elementorum nullum ex alio fieri, sed ex eis cetera omnia, & cum vniuersam naturam in vnum coegit præter discordiam, ex illo vno rursus quodq; fieri, asserit. Quare ex vno quodam ut patet, eorum, quæ differētis quibusdam ac affectibus distincta se parat: sunt, aliud aqua, aliud igni factum est, quemadmodum Solem ait album & calidum, Terram vero grauem atq; durum. De relijs igitur hinc differētis (de relijs hi enim possunt, nam genitæ sunt) tum ex aqua terram tum ex terra aquam necessario fieri constat, eodem pacto, & cæterorum quodq; necesse solum, verum et nunc, si modo nutentur iuxta affectus, nam de numero eorum sunt, quæ adesse & abesse rursus posse dicitur: præsertim ad huc inter sese pugnantibus discordia & concordia. Quo circa & tunc ex vno orta sunt ac genita, non enim vniuersum ipsum, ignis, aer, aqua, & terra, cum adhuc vnum essent, erat. Sed et id quod; nequaquam liquet, vñ scilicet ille ipsum vnum principium statuere debeat, an ipsa multa, inueniam, & terram & quæ cum hinc eiusdem sunt series. Nam quod ipsum vnum, ut materia, subijctur, ex quo mutatione, quæ motionis opera fit, terra

Hæc & ignis sunt, elementum est: at quod, hoc quid ex compositione fit, coëntibus in qua illis, illa vero ex dissolutione, hoc elementum appellatione digniora sunt, naturæq; priora.

Empedocles quidem igitur vt contraria dicere, & ad apparentia, & ad seipsum ipse. Simul autem non dicit alterum ex altero fieri elementum vllum, sed alia omnia ex his. Simul autem, quoniam in vnum coniungit oem naturam, præter licet, rursum vnum quodq; ex vno fieri. Quapropter ex vno aliquo manifestum, quoniam dicitur qui buidã diuerforam, & passionibus factum est, hoc quid aqua, hoc autem ignis: quæadmodum dicit Solẽ hoc quid album & calidum, & leuẽ, Terram autem graue & durum. Ablatis igitur his differētis: (sunt enim auferibiles genitæque) manifestum

Quo hæc ratio & prior distert, ferant.

VATA B.

BA 717

EMA

ANT. T. c. 11. Mudi gto est p licet & corruptio p amicitiam Emp.